

Afdeling advisering van de Raad van State van het
Koninkrijk
T.a.v. Mr. Th.C. de Graaf, vice-president
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](https://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2020-0000656816

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum **18 NOV 2020**
Betreft Aansluiting Aruba bij voorstel van rijkswet Caribisch orgaan
voor hervorming en ontwikkeling

Geachte heer de Graaf,

Afgelopen vrijdag 13 november heeft in de ministerraad van het Koninkrijk besluitvorming plaatsgevonden over de verstrekking van een derde tranche liquiditeitssteun aan Aruba. Onderdeel van deze besluitvorming vormde de aansluiting van Aruba bij het voorstel van rijkswet Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling, dat reeds ter advisering bij de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk is voorgelegd. Daartoe gemachtigd door de ministerraad van het Koninkrijk, wil ik u hierbij verzoeken deze aansluiting te faciliteren en de uitbreiding van de reikwijdte van bovengenoemd voorstel tot Aruba bij uw advisering te betrekken.

De aansluiting van Aruba heeft geen inhoudelijke gevolgen voor het voorstel van rijkswet en de bijbehorende memorie van toelichting. Het in te stellen Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling, kortweg COHO, zal ten aanzien van Aruba precies dezelfde taken en bevoegdheden kunnen uitoefenen die het op basis van de thans bij u voorliggende tekst van het voorstel ten aanzien van Curaçao kan uitoefenen. Ook voor de samenstelling van het COHO heeft de aansluiting van Aruba geen consequenties. Wel dienen de tekst van het voorstel en van de bijbehorende memorie van toelichting op verschillende plekken met deze aansluiting in overeenstemming te worden gebracht. In de bijlage bij deze brief heb ik uiteengezet op welke specifieke plekken dit het geval is.

Op verzoek van de regering van Curaçao vraag ik in mijn voordrachtbrief aan de Koning de bijzondere aandacht van de Afdeling voor enkele staatsrechtelijke aspecten van het onderhavige voorstel van rijkswet. De regering van Aruba heeft mij laten weten dat de betreffende vragen van Curaçao overeenkomen met vragen die bij Aruba over het voorstel leven. Zij schaart zich hier dan ook graag achter.

Tot slot: of behalve Aruba ook Sint Maarten zich bereid toont bij het voorstel van rijkswet en onderliggende pakket van maatregelen aan te sluiten, is vooralsnog onduidelijk. Met dat land zijn recent gesprekken geopend over de verstrekking

Kenmerk
2020-0000656816

van een derde tranche liquiditeitssteun, waarvoor instemming met het voorstel van rijkswet COHO een voorwaarde vormt. Mochten deze gesprekken op korte termijn tot overeenstemming tussen Nederland en Sint Maarten leiden, dan hoop ik dat u wilt faciliteren dat ook Sint Maarten tijdens de thans lopende adviesgang bij het betreffende voorstel kan aansluiten.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. R.W. Knops

bijlage

Aanpassingen aan het voorstel van rijkswet COHO als
gevolg van de aansluiting bij dit voorstel van Aruba

Bijlagenummer	1
Datum	16 november 2020
Ons kenmerk	

Als gevolg van de uitbreiding van de reikwijdte van het voorstel van rijkswet COHO tot Aruba, heeft de tekst van dit voorstel op de hieronder genoemde punten aanpassing:

- In de considerans, eerste en derde overweging, wordt 'de regeringen van Nederland en Curaçao' vervangen door: 'de regeringen van Nederland, Curaçao en Aruba'.
- In de considerans, eerste overweging, wordt 'de bevolking van Curaçao' vervangen door: 'de bevolkingen van Curaçao en Aruba'.
- In artikel 1 wordt na 'COHO: ...' de volgende begripsbepaling toegevoegd: 'College Aruba financieel toezicht: het College Aruba financieel toezicht, genoemd in artikel 2, eerste lid, van de Landsverordening Aruba financieel toezicht'.
- In artikel 1 wordt na 'Staatsregeling van Curaçao' toegevoegd: 'onderscheidenlijk van Aruba'.
- In artikel 3 wordt 'de bevolking van Curaçao tot doel om in Curaçao' vervangen door: 'de bevolkingen van Curaçao en Aruba tot doel om in deze landen'.
- In de considerans, tweede overweging, en in de artikelen 4, eerste lid, onder a en c, en tweede lid; 6; 8, vijfde lid; 14; 16, tweede lid; 17, eerste en tweede lid; 18, eerste lid, onder a en b, derde lid en vierde lid (voor 'rusten'); 20; 26; 44, tweede lid, onder a; en 45, derde lid, eerste zin wordt na 'Curaçao' toegevoegd: 'en Aruba'.
- In de artikelen 4, eerste lid, onder d; 18, vierde (voor 'zich') t/m zesde lid; 34; 35, eerste lid (tweemaal), tweede en vierde lid; 39; en 40, eerste lid, onder a en b; wordt na 'Curaçao' toegevoegd: 'of Aruba'.
- In artikel 5, derde lid wordt na 'Curaçao' toegevoegd: 'onderscheidenlijk Aruba'.
- In de artikelen 6; 8, vijfde lid; 16, tweede lid; 17, tweede lid; en 44, tweede lid, onder a wordt 'Minister' vervangen door: 'Ministers'.
- In artikel 7, tweede lid, wordt na 'het College financieel toezicht' toegevoegd: 'en het College Aruba financieel toezicht'.
- In de artikelen 10; 11; en 29, vierde lid wordt na 'de Landscourant van Curaçao' toegevoegd: 'en de Landscourant van Aruba'.
- In artikel 16, eerste lid, wordt 'aan het bestuur en aan de Staten van Curaçao' vervangen door: 'aan het bestuur en de Staten van Curaçao en aan het bestuur en de Staten van Aruba'.

- In artikel 32, tweede lid, wordt 'artikel 3 van de Algemene termijnenwet en artikel 3 van de Algemene termijnenverordening van Curaçao' vervangen door: 'artikel 3 van de Algemene termijnenwet, artikel 3 van de Algemene termijnenverordening van Curaçao en artikel 3 van de Algemene termijnenverordening van Aruba'.
- In artikel 33, vierde lid, wordt 'De hoofdstukken III, IV en V van de Landsverordening administratieve rechtspraak van Curaçao zijn van overeenkomstige toepassing' vervangen door: 'De hoofdstukken 2, 3, 5 en 6 van de Landsverordening administratieve rechtspraak van Curaçao en de hoofdstukken III, IV en V van de Landsverordening administratieve rechtspraak van Aruba zijn van overeenkomstige toepassing'.
- In artikel 35, eerste lid wordt na 'op Curaçao' toegevoegd: 'onderscheidenlijk de Landsverordening Aruba financieel toezicht en het Protocol Aruba Nederland 2019-2021 op Aruba'.
- In de artikelen 35, eerste lid (tweemaal), tweede en vierde lid; 36, eerste lid; 38, eerste lid; 39; 40, eerste lid, onder a en b; en 41, eerste lid wordt na 'het College financieel toezicht' toegevoegd: 'onderscheidenlijk het College Aruba financieel toezicht'.
- In artikel 35, derde lid, wordt 'het bestuur van Curaçao' vervangen door: 'Onze Minister van Algemene Zaken van Curaçao onderscheidenlijk van Aruba'.
- In de artikelen 35, vierde lid; 36, tweede lid; 37; 38, tweede lid; 39; 40, tweede en derde lid; 41, tweede lid; en 42, eerste en tweede lid wordt na 'Onze Minister van Algemene Zaken van Curaçao' toegevoegd: 'onderscheidenlijk van Aruba'.
- In artikel 38, tweede lid, wordt na 'Als het' toegevoegd: 'betreffende'.
- In artikel 39 wordt na 'stelt het' toegevoegd: 'betreffende'.
- In artikel 42, eerste lid, wordt na 'in het Publicatieblad van Curaçao' toegevoegd: 'onderscheidenlijk in het Afkondigingsblad van Aruba'.
- In artikel 42, eerste lid, wordt 'Onze Minister van Algemene Zaken van Curaçao en de Staten' vervangen door: 'Onze Minister van Algemene Zaken en de Staten van Curaçao onderscheidenlijk van Aruba'.
- In artikel 42, negende lid, wordt na 'Landsverordening administratieve rechtspraak van Curaçao' toegevoegd: ', de Landsverordening administratieve rechtspraak van Aruba'.
- In artikel 44, eerste lid, wordt 'en Curaçao' vervangen door: ', Curaçao en Aruba'.
- In artikel 44, tweede lid, wordt 'drie' vervangen door: 'vier'.
- In artikel 44, tweede lid, wordt een nieuw onderdeel c toegevoegd, luidende: 'een lid in overeenstemming met Onze Minister van Algemene Zaken van Aruba;'
- In artikel 44, tweede lid, wordt onderdeel c (oud) omgenummerd tot onderdeel d.
- In artikel 45, tweede lid, wordt 'Op verzoek van Nederland of Curaçao en in overeenstemming met Curaçao onderscheidenlijk met Nederland' vervangen door: 'Op verzoek van Nederland, Curaçao of Aruba en in overeenstemming met Curaçao dan wel Aruba onderscheidenlijk met Nederland'.

- In artikel 45, tweede lid, wordt 'in het Staatsblad onderscheidenlijk het Publicatieblad van Curaçao' vervangen door: 'in het Staatsblad en het Publicatieblad van Curaçao onderscheidenlijk het Afkondigingsblad van Aruba'.
- In artikel 45, derde lid, tweede zin wordt na 'Curaçao' toegevoegd: 'dan wel Aruba'.
- Na artikel 46 wordt een nieuw artikel 47 toegevoegd, luidende:

Artikel 47 (overgangsrecht)

Indien het bij koninklijk besluit van [PM] ingediende voorstel van rijkswet, houdende regels voor het financieel toezicht op het land Aruba, tot wet is of wordt verheven, wordt deze wet als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 wordt 'Landsverordening Aruba financieel toezicht' vervangen door 'Rijkswet Aruba financieel toezicht';

B

In artikel 35, eerste lid, wordt 'Landsverordening Aruba financieel toezicht en het Protocol Aruba Nederland 2019-2021' vervangen door 'Rijkswet Aruba financieel toezicht'.

C

Artikel 43 komt te luiden:

1. Het COHO beoordeelt of het voornemen van Curaçao of Aruba tot het aantrekken van een geldlening past binnen het bepaalde in deze wet en bij of krachtens het landspakket. Ter wille van deze beoordeling zendt het College financieel toezicht onderscheidenlijk het College Aruba financieel toezicht een advies als bedoeld in artikel 16 van de Rijkswet financieel toezicht onderscheidenlijk van de Rijkswet Aruba financieel toezicht terstond aan het COHO.
2. Als het COHO oordeelt dat het voornemen van Curaçao of Aruba tot het aantrekken van een geldlening niet past binnen het bepaalde, bedoeld in het eerste lid, kan deze geldlening niet worden aangetrokken via de lopende inschrijving van de Nederlandse Staat, bedoeld in artikel 16, zevende lid, van de Rijkswet financieel toezicht onderscheidenlijk van de Rijkswet Aruba financieel toezicht.
3. Voordat het COHO een oordeel geeft als bedoeld in het tweede lid, stelt dit Onze Minister van Financiën van Curaçao onderscheidenlijk van Aruba in de gelegenheid zijn zienswijze naar voren te brengen.
4. Van een oordeel als bedoeld in het tweede lid en van het voornemen tot het geven van een dergelijk oordeel, worden Onze Minister van Algemene Zaken van Curaçao onderscheidenlijk van Aruba, het College financieel toezicht onderscheidenlijk het College Aruba financieel toezicht, Onze Minister en Onze Minister van Financiën schriftelijk in kennis gesteld.

- In artikel 47, dat wordt omgenummerd tot artikel 48, wordt 'in het Staatsblad en in het Publicatieblad van Curaçao' vervangen door: 'in het Staatsblad, in het Publicatieblad van Curaçao en in het Afkondigingsblad van Aruba'.

Behoudens de tekst van het voorstel zal ook de tekst van de memorie van toelichting dienen te worden aangepast naar aanleiding van de uitbreiding van de reikwijdte van het onderhavige voorstel van rijkswet tot Aruba. Graag hierbij de bijzondere aandacht van de Afdeling advisering voor de volgende punten:

- In de paragrafen 1.2 en 3.3.1-3.3.4 van de memorie van toelichting wordt stilgestaan bij de achtergrond van de gerezen problematiek in Curaçao en bij de onderwerpen die zijn opgenomen in het landspakket. Waar nodig zullen in de eerstvolgende fase van het wetgevingsproces in deze paragrafen aanpassingen worden aangebracht als gevolg van de aansluiting van Aruba. Deze aanpassingen zullen echter minimaal zijn. De onderliggende argumentatie voor de noodzaak van het onderhavige voorstel is in de kern generiek toepasbaar op alle drie de Caribische landen van het Koninkrijk. Dit laat onverlet dat per land wordt bezien welke specifieke hervormingen en maatregelen het meest geëigend zijn om voornoemde algemene problematiek te lijf te gaan. Dit vindt zijn beslag in de landspakketten en de plannen van aanpak die op basis van de landspakketten zullen worden gerealiseerd.
- In een nieuw artikel 47 wordt een overgangsbepaling ingevoegd. Deze overgangsbepaling is nodig in het licht van een voorstel van Rijkswet Aruba financieel toezicht dat, als onderdeel van de voorwaarden voor de verstrekking van derde tranche liquiditeitssteun, min of meer gelijktijdig met het voorstel van rijkswet COHO in procedure wordt gebracht. Indien het eerstgenoemde voorstel van rijkswet tot wet wordt verheven, heeft dat in het bijzonder gevolgen voor artikel 43 van het voorstel van rijkswet COHO. Deze bepaling, die toeziet op het aangaan van geldleningen, heeft voor Aruba geen betekenis zolang het thans geldende financiële toezichtskader, neergelegd in de Landsverordening Aruba financieel toezicht, nog van kracht is. De memorie van toelichting zal ter zake worden aangepast.